

Grip op Klauwen moet klauwgezondheid verbeteren

Wil de klauwgezondheid daadwerkelijk verbeteren, dan is de hulp van alle partijen nodig: de veehouders, dierenartsen, rundveepedures, voeradviseurs. Hoe denken de vertegenwoordigers van de diverse partijen hun achterbannen te motiveren voor de klauwgezondheid? In een rondetafeloverleg werd daarover gesproken.

Geesje Rotgers

Meerdere partijen hebben zich geschaard achter het initiatief om de klauwgezondheid te verbeteren met 'Grip op Klauwen'. LTO Noord, ZLTO en LLTB namen het initiatief en de volgende projectpartners sloten zich daarbij aan: AB, Vereniging voor Rundveepedure, CRV, KNMvD. Het Productschap Zuivel, het ministerie van EL&I, CRV en ZLTO maakten het project financieel mogelijk. Verschillende partijen namen deel aan het rondetafelgesprek, dat speciaal voor V-focus werd georganiseerd.

Hoe is het gesteld met de klauwgezondheid op de melkveebedrijven in Nederland?

"Je moet er erg veel aan doen om de klauwgezondheid goed te houden", zegt Van Bostelen. "De klauwgezondheid is in de afgelopen decennia teruggelopen. Toen ik in 1975 begon als rundveepedure bestond Mortellaro nog niet. Mortel-

laro en 'witte lijn' zijn nu de meest voorkomende aandoeningen." Ook dierenarts Breukers constateert dat de klauwgezondheid in de afgelopen decennia is verslechterd. Hij ziet de gestegen producties in combinatie met de keuze voor ligboxenstallen als belangrijkste redenen. Veevoeradviseur Horstink ervaart dat ook de hoge werkdruk van de veehouders zijn weerslag heeft op de klauwgezondheid. "Sommige veehouders zitten tot over de oren in het werk, waardoor er onvoldoende tijd is voor de klauwverzorging." Veehouder Wopereis zegt toch wel geschrokken te zijn van de uitslag van de nulmeting op zijn bedrijf. Onlangs werden al zijn koeien 'gescoord' op klauwgezondheid. "Ik wist dat er Mortellaro voorkwam op mijn bedrijf, maar dat bleek niet het grootste probleem te zijn. Witte lijn kwam veel meer voor dan ik dacht, met name aan de linkerachterpoten van de koeien." Dat laatste gaf meteen richting bij het opsporen van de oorzaak: een te scherpe bocht in de stal bleek de boosdoener. Hier bleken de koeien hun achterklauwen te bezeren.

De deelnemers aan het gesprek schatten de kosten van een kreupele koe op 250 euro (behandelingskosten, melkverlies, lagere vruchtbaarheid). Een goede klauwverzorging wordt begroot op 50 euro (klauwverzorgen, blokjes, vloeistof voetbaden en dergelijke).

Is de doelstelling van Grip op Klauwen om de gemiddelde klauwgezondheid met 30 procent te verbeteren in twee jaar tijd haalbaar? Bij het mastitisproject (UGCN) bleek het in de praktijk toch veel lastiger om de doelstelling van minus 10 procent mastitisgevallen te halen.

Volgens Saskia Scheer van Projecten LTO Noord

Klauwgezondheidsscore

De Klauwgezondheidsscore is een berekende score voor het bedrijf ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het gemiddelde is gesteld op 50. Een lager cijfer is minder goed een hoger cijfer is goed. De score loopt van 0 tot 100.

Score	Actie
< 35	Ingrijpen noodzakelijk
35-50	Gerichte aanpak van de aandoening geeft op korte termijn resultaat.
50-65	De aandoening komt voor op uw bedrijf, blijf alert op te treffen maatregelen.
65-80	De aandoening komt voor op uw bedrijf, zorg dat de klauwgezondheid op dit niveau blijft.
> 80	De aandoening is op uw bedrijf wellicht verdwenen, blijf de maatregelen die u neemt voor de klauwgezondheid uitvoeren.

Deelnemers rondetafelgesprek 'Grip op Klauwen'

V.l.n.r. **Saskia Scheer**, projectleider bij Projecten LTO Noord. Scheer is namens LTO procesbegeleider bij het project. **Rob Horstink**, rundveespecialist bij voercoöperatie AgruniekRijnvallei. Horstink is een van de vijftien veevoeradviseurs die betrokken is bij 'Grip op Klauwen'. **Rob Wopereis**, veehouder in Zieuwent (Gld). Wopereis is een van de vijftig veehouders die deelneemt aan de pilot 'Grip op Klauwen'. **Martien van Bostelen**, voorzitter Vereniging van Rundveepedures. Aantal rundveepedures in Nederland: 300 tot 400. **Wim Breukers**, vicevoorzitter Vakgroep Gezondheidszorg Herkauwers van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD). Aantal geborgde rundveedierenartsen in Nederland: circa 900.

onderschatten veel veehouders de klauwgezondheid op hun bedrijf. "Zij denken dat het allemaal wel meevalt." Het registratieprogramma Digiklauw, waarin rundveepedures de klauwaandoeningen vastleggen, geeft bedrijven inzicht in de klauwgezondheid. Zo wordt een KGS-bedrijfscore (zie kader) van het eigen bedrijf opgeleverd. "Inzicht begint met registratie", aldus Scheer. Het aantal veehouders, rundveepedures en dierenartsen dat werkt met Digiklauw is echter nog zeer beperkt. Landelijk gezien doen 1.300 veehouders mee aan het programma. Van Borstelen: "Ik heb alle dierenartsenpraktijken in Groningen bezocht. In slechts drie praktijken was Digiklauw bekend en maar twee waren bekend met de Digiklauw-overzichten. Daarbij moet worden opgemerkt dat in Groningen het gebruik het hoogste is." Ook de andere gespreksdeelnemers vinden dat het gebruik van Digiklauw omhoog moet. Breukers meldt dat de module onlangs is opgenomen in het automatiseringspakket pir-DAP voor dierenartsenpraktijken. In hoeverre dit het werken met Digiklauw gaat bevorderen, is nog niet bekend.

Volgens Breukers valt er op het terrein van de klauwgezondheid veel te halen voor veehouders: "Met een goede registratie komt de oorzaak boven en geregeld kan die worden weggenomen met relatief eenvoudige aanpassingen, zoals de aanschaf van een mestrobot of het vaker wassen van mest." Horstink bevestigt dat. "Snelle verbeteringen kunnen geregeld ook worden behaald met het optimaliseren van de kracht-

voeropbouw na afkalven en goed passende ligboxen, zodat koeien zich niet bezeren aan de ligboxen of met de achterklauwen op het rooster blijven staan. Snel en gemakkelijk een verbetering kunnen realiseren motiveert de aanpak." Veehouder Wopereis heeft de eerste winst al geboekt door de stootrand uit de te scherpe hoek te verwijderen. "Ik geef het project de kans om zich te bewijzen op mijn bedrijf. Maar zoals ik er nu tegenaan kijk, moet die 30 procent verbetering in twee jaar haalbaar zijn." De deelnemers verwachten dat het doel gehaald wordt omdat er eerst een nulmeting plaatsvindt op de bedrijven. Zo weten veehouders precies waar zij staan en wat de genomen maatregelen voor resultaat opleveren. Bij het mastitisproject (UGCN) was zo'n nulmeting op bedrijfsniveau er niet. Breukers: "Bovendien kun je bij de klauwen met kleine aanpassingen gemakkelijker en sneller winst boeken dan bij de uiergezondheid."

Bij Grip op Klauwen werken de partijen samen. Hoewel belangenverenigingen de samenwerking al jaren propageren, is er op veel boereerven nog weinig van die samenwerking te bespeuren. Hoe gaan partijen die samenwerking stimuleren bij hun achterban?

Veehouder Wopereis bevestigt dat ook zijn adviseurs niet gewend zijn om samen op te trekken. "Dat gebeurt nu voor het eerst." Volgens dierenarts Breukers werkt zijn beroepsgroep in de varkenshouderij al veel meer samen met andere adviseurs, zoals de voeradviseur. "Maar in de

rundveehouderij is dat inderdaad nog nauwelijks het geval." Breukers zegt de dierenartsen te hebben opgeroepen zich te abonneren op de nieuwsbrief van het project. "Maar het project moet zich wel bewijzen. Als een gezamenlijke advisering te kostbaar is en te weinig oplevert, zal er geen animo voor komen." Scheer: "Wij streven ernaar dat minimaal 75 procent van de veehouders bekend wordt met Grip op Klauwen. Verder hopen wij dat het project veel handige tips gaat opleveren waarmee veehouders de klauwgezondheid snel en gemakkelijk kunnen verbeteren. Mijn eerste ervaring is dat je in een uur tijd al verbetering kunt boeken." Ook Van Bostelen is die mening toegedaan. "Een klauwgezondheidsscore van 10 kan met weinig inspanning worden opgekrikt naar 40." Ten slotte hopen de deelnemers via website en nieuwsbrief de achterban te motiveren. Hier is ook de informatie te vinden over de voortgang van het project.

Meer informatie vindt u op www.gripopklauwen.nl.